

Brussel, 14 juni 2024
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEN 311

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	10253/24
Betreft:	Conclusies van de Raad “Bestrijding van drugshandel en georganiseerde criminaliteit: de oprichting van een justitieel netwerk georganiseerde criminaliteit”

De Raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) heeft tijdens zijn zitting van 13-14 juni 2024 zijn goedkeuring gehecht aan de conclusies getiteld “Bestrijding van drugshandel en georganiseerde criminaliteit: de oprichting van een justitieel netwerk georganiseerde criminaliteit”. De door de Raad goedgekeurde tekst staat in de bijlage.

Conclusies van de Raad**“Bestrijding van drugshandel en georganiseerde criminaliteit:****de oprichting van een justitieel netwerk georganiseerde criminaliteit”****Inleiding****Het algemene vraagstuk**

1. Georganiseerde criminaliteit, waaronder illegale drugshandel, vormt een grote bedreiging voor Europese burgers, bedrijven en instellingen, alsook voor de Europese economie en de veiligheid van de lidstaten. Georganiseerde criminele groepen maken steeds vaker gebruik van extreem geweld, infiltratie in de legale economie en corruptie, waardoor de rechtsstaat wordt uitgehold en de fundamenteën van onze democratieën in gevaar komen.
2. De EU-strategie voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit (2021-2025)¹ wil de samenwerking op het gebied van rechtshandhaving en justitie bevorderen, georganiseerde criminele structuren en misdrijven met hoge prioriteit aanpakken, door criminaliteit behaalde winsten elimineren en een modern antwoord bieden op technologische ontwikkelingen. De EU-drugsstrategie 2021-2025² en het EU-drugsactieplan 2021-2025³ vormen het overkoepelende politieke kader voor het drugsbeleid. Het drugsvraagstuk wordt hierin op nationaal, EU- en internationaal niveau op een onderbouwde, geïntegreerde, evenwichtige en multidisciplinaire manier behandeld. Een recenter document, de mededeling van de Commissie over het EU-stappenplan voor de bestrijding van drugshandel en georganiseerde criminaliteit⁴, bevat acties die gericht zijn op het versterken van de veerkracht van logistieke knooppunten, onder meer via de Europese havenalliantie, het ontmantelen van criminele netwerken met een hoog risico, preventie en internationale samenwerking.

¹ Doc. 8085/21 + ADD1.

² EU-drugsstrategie 2021-2025: PB C 102I van 24.3.2021, blz. 1.

³ Het EU-drugsactieplan 2021-2025: PB C 272 van 8.7.2021, blz. 2.

⁴ Doc. 14114/23.

3. Voortbouwend op dit kader en tegen de achtergrond van de in toenemende mate alarmerende drugssituatie, is er een dwingende noodzaak om impactvolle acties te ondernemen ter bestrijding van drugsgelateerde georganiseerde misdaad, waarbij de EU-lidstaten, -instellingen en -agentschappen gezamenlijk optrekken en een meerledige aanpak hanteren. In deze conclusies wordt nader ingegaan op de acties voor zover zij verband houden met de oprichting van een gespecialiseerd justitieel netwerk om nieuwe tendensen en bedreigingen van de georganiseerde misdaad aan te pakken.

Justitiële samenwerking

4. Criminele netwerken en hun illegale activiteiten bestrijken vaak verschillende rechtsgebieden. Om criminele netwerken en hun bedrijfsmodellen in de hele EU te bestrijden, moeten de justitiële autoriteiten de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen alle lidstaten versterken. Eurojust speelt in dit verband een belangrijke rol, door de coördinatie en samenwerking tussen nationale opsporings- en vervolgingsautoriteiten op het gebied van ernstige criminaliteit te ondersteunen en te versterken.
5. De informatie-uitwisseling en samenwerking tussen justitiële autoriteiten in complexe grensoverschrijdende onderzoeken naar georganiseerde criminaliteit kan worden versterkt door een justitieel netwerk van gespecialiseerde openbaar aanklagers uit de lidstaten op te zetten, dat kan voortbouwen en kan worden afgestemd op de inspanningen van Eurojust, het Europees justitieel netwerk voor strafzaken (EJN) en andere belanghebbenden. Tijdens de informele ministeriële bijeenkomst van 26 januari 2024 spraken de ministers van Justitie van de lidstaten hun nadrukkelijke steun uit voor dit idee.
6. Een dergelijk netwerk, voorzien van passende en toereikende instrumenten en middelen, zou de Europese justitiële autoriteiten doeltreffende ondersteuning en begeleiding kunnen bieden met betrekking tot relevante kwesties, zoals:
 - het in kaart brengen van nieuwe ontwikkelingen en *modi operandi* van criminele organisaties;
 - het bieden van strategische richtsnoeren voor de bestrijding van drugshandel en georganiseerde misdaad;

- het in kaart brengen van mogelijkheden om in concrete gevallen de operationele werkzaamheden van Eurojust, de gemeenschappelijke onderzoeksteams (GOT's) en de rechtshandhaving verder te vergemakkelijken, onder meer wat betreft de voorbereidingen die nodig zijn om een GOT op te zetten, in overeenstemming met het toepasselijke rechtskader en zonder de taken van andere actoren dubbel te doen;
- de omgang met de gevolgen van de verscheidenheid aan rechtskaders binnen en buiten Europa.

Conclusies van de Raad

Algemene overwegingen over de oprichting van het netwerk

1. Er moet een Europees justitieel netwerk georganiseerde criminaliteit (hierna “het netwerk” genoemd) worden opgericht, dat voorziet in een gespecialiseerd expertisecentrum dat de rechterlijke autoriteiten bijstaat op het gebied van georganiseerde misdaad. Het netwerk zal bestaan uit nationale deskundigen die strafrechtelijke onderzoeken leiden, in de eerste plaats openbaar aanklagers en, indien van toepassing binnen de nationale context, onderzoeksrechters of rechtshandhavers.
2. Om dit te bewerkstelligen, zal het netwerk in de eerste plaats de samenwerking tussen de bevoegde justitiële autoriteiten die zich bezighouden met drugshandel en georganiseerde criminaliteit vergemakkelijken en versterken, waarbij het moet kunnen profiteren van de methoden die in het kader van andere EU-instrumenten, zoals Empact, zijn ontwikkeld. Het netwerk zal er aldus voor zorgen dat de middelen efficiënt worden gebundeld, dat er geen dubbel werk wordt verricht en dat de bestaande structuren en bevoegdheden, met name binnen Eurojust, Europol en het EJN, volledig worden geëerbiedigd.
3. Er moet voor worden gezorgd dat het netwerk ononderbroken kan functioneren, zodat het snel kan reageren op de veranderende activiteiten van criminele organisaties. De door het netwerk ontwikkelde kennis en deskundigheid moet duurzaam zijn. Om dit te verwezenlijken, wordt Eurojust verzocht om, afhankelijk van de beschikbare middelen, het netwerk in zijn kantoren onder te brengen.

Taken van het netwerk

4. Gezien het pluriforme karakter van de activiteiten van criminele organisaties, krijgt het netwerk een ruim mandaat om alle aspecten van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit aan te pakken. Het netwerk zal in dit opzicht een flexibel mandaat krijgen, waarmee het de mogelijkheid heeft om specifieke aandachtspunten voor zijn activiteiten te kiezen, in overeenstemming met veranderende criminele ontwikkelingen en dreigingen.
5. Het verdient aanbeveling dat het netwerk zich in de eerste plaats richt op de knooppunten van illegale drugshandel, in het bijzonder op zeehavens en andere logistieke knooppunten die door criminele organisaties worden gebruikt om illegale drugs in te voeren en door de Unie te verspreiden.
6. In het bijzonder zal het netwerk, in nauwe samenwerking met Eurojust en andere relevante actoren, zich bezighouden met:
 - a) het bevorderen van de uitwisseling van expertise, best practices en andere essentiële kennis en ervaring bij het onderzoek naar en de vervolging van georganiseerde criminaliteit, inclusief de toepassing in de praktijk van de huidige rechtskaders en toepasselijke jurisprudentie, en doeltreffende grensoverschrijdende justitiële samenwerking;
 - b) de uitwisseling van informatie over algemene ontwikkelingen en tendensen, alsmede de uitwisseling, onverminderd de toepasselijke wetgeving van de Unie en de lidstaten, van niet-persoonsgebonden informatie die kan bijdragen aan en die gebruikt kan worden bij de operationele activiteiten van Eurojust en de nationale gerechtelijke instanties, in het bijzonder binnen de gemeenschappelijke onderzoeksteams (GOT's);
 - c) de bevordering van de dialoog tussen verschillende actoren en belanghebbenden die een rol spelen in de bestrijding van georganiseerde misdaad, zoals Europol, Eurojust en het EOM, zonder dubbel werk te verrichten en met volledige inachtneming van de bestaande structuren en bevoegdheden;
 - d) de oprichting van een gespecialiseerd expertisecentrum.

Organisatie

7. Eurojust zal ervoor zorgen dat de werkzaamheden van het netwerk worden afgestemd op de werkzaamheden van Eurojust en andere structuren, en zal de logistieke en operationele ondersteuning bieden die nodig is voor de in punt 6 genoemde taken.
8. Het netwerk moet, afhankelijk van de behoeften van de deelnemers, regelmatig bijeenkomen, in beginsel tweemaal per jaar, met Eurojust als gastheer voor de vergaderingen. De eerste bijeenkomst moet worden georganiseerd als proefevenement met ad-hocfinanciering in de tweede helft van 2024. Deze moet idealiter gericht zijn op de uiterst actuele kwestie van de bestrijding van drugsgerelateerde georganiseerde criminaliteit gekoppeld aan de illegale invoer van drugs via Europese zeehavens en andere logistieke knooppunten.
9. Het netwerk zal zijn werkzaamheden uitvoeren op basis van een agenda die om de twee jaar in het eerste kwartaal wordt opgesteld in overleg met de betrokken EU-instellingen, -agentschappen en -organen, waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbare analyses en risicobeoordelingen, zoals het verslag van Europol over het ontrafelen van criminele netwerken. Niettemin moet het netwerk de vrijheid krijgen om andere dan de geagendeerde werkgebieden op te pakken, wanneer de situatie dit vereist.
10. De toewijzing van middelen aan het netwerk zal afhankelijk zijn van het besluit van de begrotingsautoriteiten en mag geen afbreuk doen aan het meerjarig financieel kader. Met het oog hierop verzoekt de Raad de Commissie en Eurojust om de financiële en andere praktische aspecten en regelingen die nodig zijn voor de functies en taken van het netwerk, tijdig te onderzoeken en voor te bereiden, rekening houdend met de toegewezen budgetten en personele middelen aan bestaande netwerken en structuren.
11. De oprichting van een permanente ondersteuningsstructuur van het netwerk lijkt een goede oplossing te zijn voor de reële en dringende behoefte aan gekwalificeerde ondersteuning van het netwerk. De voorwaarden voor de oprichting van een dergelijke ondersteuningsstructuur moeten met prioriteit nader worden bekeken.

12. De synergieën tussen het netwerk en Eurojust of tussen het netwerk en andere netwerken zouden worden gewaarborgd in overeenstemming met de conclusies van de Raad van 18 juni 2019, getiteld “De synergie tussen Eurojust en de door de Raad opgezette netwerken op het gebied van justitiële samenwerking in strafzaken”⁵. In dezelfde geest verzoekt de Raad de Commissie te zorgen voor synergie tussen de verschillende initiatieven in het kader van het EU-stappenplan, in het bijzonder tussen dit netwerk en de activiteiten van de Europese havenalliantie.
13. Elke lidstaat wordt verzocht om, in overeenstemming met zijn nationale procedure, ten minste één nationale vertegenwoordiger met passende deskundigheid aan te wijzen, in eerste instantie uit de met vervolging belaste nationale autoriteiten, om deel te nemen aan het netwerk. Een lidstaat kan ook een onderzoeksrechter of een rechtshandhaver aanwijzen, indien de nationale omstandigheden daartoe nopen.
-

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019XG0618(01))